

EDITORIAL

یکسان سازی کلمات در طب سنتی ایران

The Uniformity of the Words in Persian Medicine
Arman Zargaran¹

1- Research Office for the History of Persian Medicine, Shiraz University of
Medical Sciences, Shiraz, Iran

Correspondence: Arman Zargaran; Deputy Editor in Chief, Research Office for
the History of Persian Medicine, North Ghaani street, Shiraz, Iran;
zargarana@sums.ac.ir

آرمان زرگران^۱

۱- دفتر مطالعات تاریخ پزشکی ایران، دانشگاه علوم
پزشکی شیراز، شیراز، ایران
نویسنده مسئول: آرمان زرگران، جانشین سردبیر مجله RHM،
دفتر مطالعات تاریخ پزشکی ایران، خیابان قآنی شمالی، شیراز،
ایران
zargarana@sums.ac.ir

یکی از مشکلات مهم در نگارش مقالات و دیده شدن مطالب منتشر شده در حوزه طب سنتی و تاریخ پزشکی ایران، عدم نگارش واژگان مهم این حوزه با یک شیوه یکسان است. تا آنجا که حتی بعضی واژگان و اشخاص بسیار معروف نیز مانند ابن سینا و رازی به چندین شکل متفاوت در مقالات بویژه انگلیسی دیده می شوند. این مهم جستجوی این واژگان را در نمایه های بین المللی و موتورهای جستجو دچار اشکال کرده و منجر به عدم دیده شدن بسیاری از آن ها می شود. از سوی دیگر با توجه به نا مانوس و متفاوت بودن بسیاری از انواع این نوشتار، فرد، کتاب یا واژه مورد نظر اهمیت و یگانگی خود را از دید خواننده غیر ایرانی دست می دهد و یکپارچگی مطالب از دست می رود. چنین روندی را حتی در بنیادی ترین عبارت این حوزه (طب سنتی ایران یا Persian Medicine) می توان مشاهده کرد که به علت عدم اطلاق یک واژه واحد به آن و استفاده از واژگان مشابه دیگر مانند طب سنیایی، طب اسلامی ایرانی و یا معادل های انگلیسی دیگر Traditional Iranian Medicine، Persian Medicine، Iranian Traditional Medicine و هنوز در NLM دارای یک معادل مستقل و مشخص در MESH نمی باشد. در حالیکه اگر همه انتشارات

این حوزه تحت یک عنوان انجام می پذیرفت؛ نمود بین المللی و پذیرش آن به عنوان یک مکتب پزشکی جهانی راحت تر میسر می شد. لذا با توجه به مشکلات موجود در این رابطه سعی شد تا بعضی واژگان پر کاربرد در حوزه طب سنتی و تاریخ پزشکی با توجه به معادل های موجود آن در منابع لاتین، NLM و یا استفاده مکرر در مقالات در سه قالب نگارش فارسی، معادل انگلیسی (یا لاتین) و نام فارسی آن با رسم الخط انگلیسی ارائه شود. جدول زیر حاوی ۳۰ واژه و عبارت در این حوزه به عنوان نسخه نخست این مجموعه می باشد. امید است در ادامه راه با انتشار تعداد بیشتر کلمات و واژگان طب سنتی این مجموعه تکمیل گردد. با توجه به اینکه احتمال هر گونه اشتباه سهوی یا نقص دانش در نگارش این مجموعه محتمل است، لذا از همه صاحب نظران و اساتید خود خواهشمندم نظرات و نکات ارزشمند خود را برای تصحیح آن در نسخه های بعدی به آدرس پست الکترونیک اینجانب zargarana@sums.ac.ir ارسال نمایند.

امیدوارم این گام هر چند کوچک به ارتقای نگارش مقالات و کتب علمی طب سنتی و تاریخ پزشکی ایران توسط پژوهشگران این عرصه کمک نماید.

Table 1: Some uniform words in Persian Medicine; Ver. 1 (Jun 2014).
Characters:

Persian name	English or Latin name	Farsi spelling
<i>Ibn Sina</i>	Avicenna	ابن سینا
<i>Ismaeil Jorjani</i>	Jorjani	سید اسماعیل جرجانی
<i>Ali ibn Abbas Majusi Ahvazi</i>	Haly Abbas	علی بن عباس مجوسی اهوازی
<i>Abubakr Muhammad ibn Zakariyya al-Razi</i>	Rhazes	ابوبکر محمد بن زکریای رازی
<i>Mansur ibn Elyas</i>	Mansur	منصور بن الیاس
<i>Borzouyeh</i>	Perzoes	برزویه طبیب
<i>Abū Bakr Rabi' ibn Ahmad Akhawayni Bukhāri</i>	Akhawayni	ابوبکر ربیع ابن احمد اخوینی بخاری

Table 2: Some uniform words in Persian Medicine; Ver. 1 (Jun 2014).
Books:

Persian name	English name	Farsi spelling
<i>Al- Aghraz al- Teb- bieh va al- Mabahees al-Alayieh</i>	Medical Pursuits	الاعراض الطیبه و المباحث العلالیه
<i>Al Havi</i>	<i>Liber Continent</i>	الحاوی
<i>Exir Azam</i>	Great Elixir	اکسیر اعظم
<i>Ferdos-al-Hekmah</i>	Paradise of Wisdom	فردوس الحکمه
<i>Kitab al-Adviyt ol Qalbiye</i>	Book on drugs for cardiovascular diseases	کتاب الادویه القلیه
<i>Kitab al-Saydala fi Teb</i>	Pharmacy in Medicine	الصیدنه فی الطب
<i>Makhzan-ol-Advieh</i>	Storehouse of Medicaments	مخزن الادویه
<i>Mansuri-fi-Teb</i>	<i>Liber al-Mansuri</i>	منصوری فی الطب

Persian name	English name	Farsi spelling
<i>Qanun fi al-Teb</i>	Canon of Medicine	قانون در پزشکی
<i>Resaley-e-Ragshenasi</i>	Book on Pulsology	رساله رگ شناسی
<i>Kāmil al-Sinaā al Tibbiya/ al-Maliki</i>	The Perfect Book of the Art of Medicine/ The Royal Book Latin Names: <i>Liber Regius or Liber Regalis Dispositionis</i>	کامل الصناعه الطيبه / الملکی
<i>Zakhireye Kharazm-shahi</i>	Treasure of the Khwarazm Shah	ذخیره خوارزمشاهی
<i>Khofi-e-Alaii</i>	Alaii's Secret	خفی علانی
<i>Tashrih-i Badan-i Insan</i>	Mansur's anatomy	تشریح الابدان (نوشته منصورى شیرازی)
<i>Hidāyat al-Muta'allimin fi al-Tibb</i>	The Students' Handbook of Medicine	هدایه المتعلمین فی الطب

Table 3: Some uniform words in Persian Medicine; Ver. 1 (Jun 2014).
Others:

Persian name	English name	Farsi spelling
<i>Jondishapour</i>	Jondishapour	جندی شاپور
-	<i>Humoral medicine</i>	طب مزاجی (اخلاطی)
<i>Khelt</i>	Humor	خلط
<i>Mizaj</i>	Temperament	مزاج
<i>Su-e-Mizaj</i>	Abnormal temperament	سوء مزاج
-	Sassanid dynasty	سلسله ساسانیان
-	Parthian dynasty	سلسله اشکانیان (پارت ها)
-	<i>Achaemenid Empire</i>	امپراطوری هخامنشی

Qavam House (also widely called “Narenjstan e Ghavam”) a traditional and historical house in Shiraz, Iran

WWW.RHM.IR